

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о унутрашњим пословима садржан је у члану 97. тачка 4) Устава Републике Србије, којим је утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује одбрану и безбедност Републике Србије и њених грађана, као и мере за случај ванредног стања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Доношењем новог Закона о полицији („Службени гласник РС”, број 6/16), као и његових измена које су донете у току 2018. године у правни систем уведен је низ новина које су значајно допринеле побољшању квалитета у обављању полицијских и других послова у Министарству унутрашњих послова.

На основу свеобухватне анализе и резултата примене важећег закона, приступило се усавршавању и побољшању постојећих решења у смислу њихове ефикасне примене, како би Министарство унутрашњих послова као државни орган у заштити система безбедности у најширем смислу те речи, те обезбеђивања сигурног амбијента за живот у локалној заједници, дало највећи допринос, те је као крајњи резултат израђен Нацрт закона о унутрашњим пословима.

Наиме, основни циљ Нацрта закона о унутрашњим пословима је да се одређене одредбе прецизније дефинишу, прилагоде и ускладе са практичним потребама Министарства унутрашњих послова, како би допринеле побољшању квалитета у обављању полицијских и других послова у Министарству унутрашњих послова. Наиме, имајући у виду нове институте који су уведени по први пут у правни систем (доношењем Закона о полицији 2016. године, укључујући и измене из 2018. године) јавила се потреба за одређеним интервенцијама, којима би се отклонили одређени недостаци који су уочени у досадашњој примени важећег закона, а путем прецизирања појединих одредаба и побољшања постојећих решења.

Најзначајније новине односе се на прецизирање појма „Унутрашњих послова” као и на прецизније и свеобухватније дефинисање појма „Полиција”, те утврђивање и прецизирање начела на којима почива рад Министарства унутрашњих послова. У односу на важећи Закон о полицији, поред субјеката којима ће закон дозволити употребу тог појма, утврђено је да, уз одобрење министра, и други субјекти могу користити појам „Полиција”. Дакле, проширен је круг субјеката који могу користити наведени појам, пре свега на синдикалне организације које у складу са законом делују у Министарству унутрашњих послова, али и на друге субјекте, по процени и одобрењу министра.

Дефинисана је организациона јединица Дирекција полиције, као организациона јединица која руководи Полицијом и утврђено да у свом саставу има централне и подручне организационе јединице и јединице Полиције посебне намене, што представља новину. Поред наведеног, прописани су и специфични организациони облици Полиције, попут јединица Полиције посебне намене, интервентних јединица Полиције и организационих јединица за координацију рада као и начела руковођења и одговорности у Дирекцији полиције.

Такође су прецизирани послови које обавља Министарство унутрашњих послова кроз јасно прецизирање да су унутрашњи послови, полицијски послови, послови заштите и спасавања и други унутрашњи послови утврђени законом, који су касније кроз текст закона додатно разрађени, чиме се доприноси транспарентности и бољем увиду јавности у поједине послове који се обављају. Из истих разлога прецизирани су и полицијски послови и дефинисане су делатности полиције и полицијски задатак као облици ангажовања односно повезаних радних активности путем којих се полицијски послови обављају. Уводе се нова и прецизирају досадашња полицијска овлашћења.

Додатно, посебна пажња посвећена је стандардима полицијског поступања којих се Полиција придржава приликом обављања полицијских послова, како би се нагласио значај одговора на потребе и очекивања грађана и служењу заједници и како би се створили услови за безбедан живот. Такође прописане су и дужности овлашћених службених лица.

Утврђују се нова и свеобухватније уређују постојећа средства принуде која полицијски службеници користе приликом примене полицијских овлашћења и обављања полицијских послова. Нова средства принуде су средства за тренутно везивање, средства за принудно заустављање возила, уређаји за емитовање звучних таласа, средства за привремено онеспособљавање лица и средства за улазак у стан, друге просторије и превозна средства, од којих истичемо средства за тренутно везивање и привремено онеспособљавање лица која представљају још један корак ка хуманизацији средстава принуде и корак даље од употребе ватреног оружја као крајњег средства принуде.

Нарочита пажња посвећена је обликовању одредби којима се уређује вршење безбедносних провера, дефинисана су лица из криминогене средине, утврђене су безбедносне сметње које се разликују сходно сврси у коју се безбедносна провера врши односно праву које је потребно остварити услед њиховог непостојања и рангирају на обавезне и факултативне (које се цене у зависности од случаја). Новина у Нацрту закона подела безбедносних сметњи на обавезне и факултативне, где руководилац организационе јединице која врши безбедносну проверу, процењује њено постојање, уз одговарајуће образложење. Очекујемо да ће се прецизирањем одредаба о вршењу безбедносних провера, у редовима запослених у Министарству унутрашњих послова преваходно наћи само она лица која својим навикама, склоностима и понашањем у претходном периоду указују да ће бити достојна за рад у Министарству. Ове одредбе подићи ће свест и о потреби поштовања закона. Дефинисане су и полицијске радње као активности овлашћених службених лица прописане овим или другим законом, које се предузимају ради обављања полицијских послова и прописане су нове, криминалистичко-тактичке радње (потера, заседа, рација и блокада саобраћајних и других површина) и полицијско преговарање.

Нацртом закона дефинисани су послови заштите и спасавања, где спадају управљање ризиком, превентивна заштита од пожара и експлозија, цивилна заштита и реаговање у ванредним ситуацијама и ванредним догађајима и по први пут, прописана су овлашћења која могу примењивати полицијски службеници у обављању послова заштите и спасавања, и то су: издавање упозорења, издавање наређења, провера идентитета, обрада података, улазак у стан и друге просторије, преглед објеката, простора и документације, контролисање лица и саобраћајних средстава и вршење увиђаја. За свако од набројаних овлашћења прописани су услови под којима се примењују и утврђена је сходна примена одредби које се односе на дужности овлашћених службених лица, у обављању послова заштите и спасавања.

Утврђени су начини вршења унутрашње контроле, као превентивна и оперативна контрола рада запослених и радно ангажованих, као и контрола рада организационих јединица Министарства. Значајно су унапређене и прецизиране превентивне активности

Сектора унутрашње контроле. Нови инструменти уведени у правни систем важећим Законом о полицији сада су разрађени и њихова примена ће обезбедити податке за даљу анализу и предлагање мера за искорењивање корупције у Министарству. Новина коју садрже ове одредбе је у томе што је сада потпуније регулисано у којим случајевима Сектор неће поступати, а то је посебно код злоупотребе права на обраћање (неразумна и честа обраћања). Истакнута је и независност Сектора унутрашње контроле у обављању послова унутрашње контроле, приликом остваривања сарадње са другим државним органима, представницима јавности и грађанима и међународне оперативне сарадње.

Министарство је у константној борби за сузбијање корупције предвидело и прецизирало одредбе у вези са пријемом и уручењем поклона, као и евиденцију о примљеним поклонима.

Регулисано је да се средства за рад Министарства обезбеђују у буџету Републике Србије, али и Министарство може пружати услуге у вези са својим делокругом, уз плаћање одговарајуће таксе. Такође, прописано је да и други субјекти могу својим средствима учествовати у побољшању услова рада организационих јединица Министарства и у финансирању и реализацији активности у циљу унапређења безбедности људи и имовине на одређеном подручју.

Нарочито се прецизирају одредбе којима је образован Фонд за солидарну помоћ за полицијске службенике којим се још више наглашава социјална улога и социјална подршка које Министарства пружа својим запосленима.

Важно је напоменути да новим решењима права запослених ни у ком делу нису умањена, већ су створени услови за њихово ефикасније остваривање. Проширени су случајеви у којима се додељују средства Фонда, и то на ситуацију да оба родитеља запослена у Министарству добијају солидарну помоћ за рођење детета (важећи Закон о полицији ово право признаје само мајци детета ако су оба родитеља запослена у Министарству) и за угроженост запосленог не само услед елементарних непогода, већ и других несрећа.

Направљена је јасна разлика и појединачно су дефинисане категорије запослених у Министарству (полицијски службеници, државни службеници и намештеници). Дефинисана је службена легитимација и утврђене су категорије запослених којима се иста издаје (са значком или без ње). У зависности од категорије којој запослени припада утврђује се и сврха у коју се легитимација користи.

Такође, услед проблема у пракси, до којих је долазило због лажног представљања и коришћења лажних службених легитимација и значки, уведена је забрана поседовања, односно коришћења службене легитимације са службеном значком, односно службене легитимације од стране лица која нису полицијски службеници, државни службеници или намештеници Министарства. Такође, забрањено је захтевање израде, израда, стављање у промет, поседовање, односно коришћење значке или другог обележја, односно ознаке од стране физичког лица, предузетника и правног лица, које садрже елементе визуелног идентитета службене значке или службене легитимације полицијских службеника, односно службене легитимације државних службеника, односно намештеника Министарства и предвиђене су санкције за непоштовање поменуте забране.

Регулисани су чиновни и звања полицијских службеника. Овим одредбама су уведени јединствени чиновни и за полицијске службенике који обављају полицијске послове и који обављају послове заштите и спасавања, док се полицијским службеницима који раде у статусу лица на посебним дужностима утврђују звања. Уведени су генералски чиновни: генерал-мајор, генерал-потпуковник и генерал-пуковник.

Законом се прописује подела радних места полицијских службеника на руководећа (стратешког, високог, средњег и оперативног нивоа) и извршилачка радна места.

Посебна пажња посвећена је одредбама у вези са условима за заснивање радног односа у Министарству. Наиме, по правилу радни однос у Министарству заснива на неодређено време, али је дата могућност за заснивање радног односа на одређено време услед наступања одређених услова (замена одсутног запосленог, повећање обима посла, обука приправника, специјализација).

Утврђени су и начини заснивања радног односа у Министарству (без конкурса, интерним конкурсом, јавним конкурсом, распоређивањем или премештајем). Новина је омогућавање преузимања запослених не само из других државних органа, већ и из органа покрајинске аутономије или органа јединице локалне самоуправе. Уводи се и обавеза пробног рада за лица која се први пут примају у радни однос у органу јавне власти, а нису приправници и прописано је трајање пробног рада, као и отказивање радног односа уколико запослени не задовољи на пробном раду. Такође, новитет у односу на важећи закон су и преформулисане одредбе којима се уређује распоређивање запослених, премештај (трајни и привремени који се заснивају на потребама службе или личном захтеву) и упућивање, чиме се отклањају проблеми у досадашњој примени поменутих института.

Одредбе о каријерном развоју полицијских службеника адекватније су формулисане, садржина им је прецизирана у циљу стварања услова за њихову потпуну примену.

Као значајане истичемо и психолошку превенцију, селекцију и развој потенцијала запослених кроз стручно саветодавни рад који ће допринети очувању, заштити и унапређењу психичког здравља запослених и превазилажењу и суочавању са тешкоћама у раду. Такође, акценат је стављен на прецизно дефинисање одредаба које се односе на безбедност и здравље на раду којима се врши усаглашавање са прописима који уређују дату област, те одредбе о специфичној здравственој заштити запослених.

Прецизиране су одредбе Закона које се односе на послове и делатности које запослени може да обавља ван радног времена у Министарству, као додатни рад. Предвиђено је да запослени у Министарству не могу обављати послове и делатности који могу изазвати сукоб интереса или утицати на непристрасност у раду, уз писано одобрење министра или лица које он овласти.

Услед специфичности посла као и постојања одређених радних места на којима је неопходно обезбедити константно присуство запослених ради обављања најсложенијих и послова највишег безбедносног ризика ограничава се право на штрајк допуном постојећих одредаба и допуњују се одредбама о штрајку упозорења односно уподобљавају се одредбама системског закона којима је уређен штрајк.

Посебни случајеви престанка радног односа по сили закона поштерни су и преформулисани услед постојања потребе прецизирања момента престанка радног односа и то након што наступи одређени услов односно случај и прописано је у којим случајевима радни однос престаје часно односно нечасно-што се доводи у везу са кривичним делима која полицијског службеника чине недостојним за рад у Министарству, а која ће бити утврђена подзаконским актом.

Полиција је специфична служба, полицијски службеници обављају високо ризичне послове, тако да се узима у обзир квалитет извршења задатака у заштити безбедности грађана и имовине, али и очување радне способности припадника Министарства, у том смислу одредбе Закона упућују на прописе о пензијском и инвалидском осигурању, по

којима престанак радног односа може наступити и пре испуњења општих услова за стицање старосне пензије.

Генерално, а с обзиром да важећи Закон о полицији у одређеним деловима приликом уређивања права и обавеза, није обухватио све запослене већ само полицијске службенике, одређена права која су важећим законом била резервисана само за полицијске службенике овим изменама и допунама биће установљена за све запослене у Министарству што ће бити од значаја јасну поделу запослених на полицијске службенике, државне службенике и намештенике, али, такође, одређена права и обавезе путем будућих законских решења биће резервисана искључиво за овлашћена службена лица.

Најзад, прописују се казнене одредбе сходно којима се за прекршаје кажњавају правна лица која крше одредбе којима је утврђена забрана коришћења назива полиција, те употреба службене значке и легитимације на недозвољени начин (укључујући, поред неовлашћеног коришћења службене значке и легитимације полицијског службеника и захтев за израду, израду, стављање у промет, поседовање и коришћење, значке, обележја или ознаке који садрже елементе њиховог визуелног идентитета) и откривање података о идентитету овлашћеног службеног лица које примењује полицијска овлашћења.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Нацрта закона уређује се предмет закона, односно предвиђа се да закон уређује унутрашње послове, организацију и надлежност Министарства унутрашњих послова, организацију и надлежност Полиције и друга питања од значаја за унутрашње послове.

Чланом 2. Нацрта закона дефинисани су појмови који се употребљавају у закону.

Чл. 3 – 9. Нацрта закона прописана су начела у складу са којима се обављају унутрашњи послови – начело законитости; професионализма и неутралности; приоритета; спречавања сукоба интереса; забране дискриминације; економичности и ефикасности; превентивног поступања.

У члану 10. Нацрта закона дефинисани су и набројани унутрашњи послови (полицијски послови, послови заштите и спасавања и други унутрашњи послови).

У члану 11. Нацрта закона набројани су послови који су у надлежности Министарства унутрашњих послова.

Чланом 12. Нацрта закона прописано је да Министарство у циљу обављања унутрашњих послова обрађује податке о личности и друге податке и обезбеђује њихову заштиту. Наведеном одредбом утврђено је од којих се субјеката прикупљају подаци.

Чланом 13. Нацрта закона утврђено је посебно овлашћење министра унутрашњих послова да захтева посебне извештаје о раду полиције и организационих јединица Министарства и да даје обавезне инструкције и упутства у вези са њиховим радом.

Чланом 14. Нацрта закона прописана је надлежност Министарства у случају ванредног или ратног стања.

У чл. 15 – 20. Нацрта закона регулисана је сарадња коју Министарство остварује са службама безбедности, са другим органима, организацијама, установама и правним лицима, са грађанима који пруже помоћ у обављању унутрашњих послова, као и међународна сарадња и облици ангажовања запослених у Министарству изван територије Републике Србије.

Члан 21. Нацрта закона прописује да је рад Министарства јаван, осим у предвиђеним изузецима, као и да Министарство има обавезу објављивања годишњег извештаја о стању јавне безбедности и резултатима рада Министарства.

Чланом 22. Нацрта закона прописује се да се за обављање послова из надлежности Министарства образују унутрашње организационе јединице и утврђује се правни основ да се актом Владе и актом министра (Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места) ближе уреде сва питања у вези са унутрашњим уређењем и систематизацијом радних места.

Чланом 23. Нацрта закона прописано је да Министарство и организационе јединице Министарства имају свој знаке и обележја, чији ће изглед и начин коришћења, означавање и друге елементе визуелног идентитета прописати Влада, односно министра. Такође, забрањује се истицање и ношење знакова и других обележја на начин којим се нарушава углед Министарства.

Чланом 24. Нацрта закона прописано је да Министарство, Полиција и организационе јединице Министарства имају своје празнике, чије дане и начин обележавања утврђује Влада, односно министар.

У члану 25. дефинисан је појам полиције и утврђено ко има право на употребу тог појма. У односу на важећи Закон о полицији („Службени гласник РС”, бр. 6/16, 24/18 и 87/18), поред субјеката којима ће закон дозволити употребу тог појма, утврђено је да уз одобрење министра и други субјекти могу користити појам „Полиција”. Дакле, проширен је круг субјеката који могу користити наведени појам, пре свега на синдикалне организације које у складу са законом делују у Министарству унутрашњих послова, али и на друге субјекте, по процени и одобрењу министра.

Чланом 26. Нацрта закона утврђен је однос између Полиције, јавног тужиоца и суда, односно сагласно другим законима, Полиција у у предистражном, кривичном и прекршајном поступку примењује полицијска овлашћења, мере и радње и поступа по налогу и захтевима јавног тужиоца и суда.

Чланом 27. Нацрта закона регулише однос између Полиције и локалне самоуправе, односно појам Полиције у заједници.

У чл. 28. и 29. Нацрта закона утврђена су поступања Полиције у случајевима насиља у породици и у стању повећаног ризика.

Чланом 30. Нацрта закона дефинисана је организациона јединица Дирекција полиције, као организациона јединица која руководи Полицијом и утврђено да у свом саставу има централне и подручне организационе јединице и јединице Полиције посебне намене, што представља новину.

Чл. 31 – 33. Нацрта закона прописани су специфични организациони облици Полиције, попут јединица Полиције посебне намене, интервентних јединица Полиције и организационих јединица за координацију рада.

Чланом 34. Нацрта закона утврђена су начела руковођења и одговорности у Дирекцији полиције.

Чланом 35. Нацрта закона прописани су услови и начин избора директора полиције, од којих су у односу на Закон о полицији, поједини измењени, а поједини додати.

Чл. 36 – 39. Нацрта закона утврђена је надлежност Полиције, односно прописани су послови Дирекције полиције и њених организационих јединица (полицијске управе, полицијске станице и полицијске испоставе).

Чланом 40. Нацрта закона дефинисани су и набројани полицијски послови, на прецизнији начин и прописано је да се обављају кроз полицијске делатности. Дат је основ

да министар подзаконским актом ближе уреди начин обављања полицијских послова и врсте делатности полиције.

Чланом 41. Нацрта закона прописано је да се при обављању полицијских послова, Полиција придржава утврђених и достигнутих стандарда полицијског поступања и прецизирано је на шта се односе ти стандарди.

Чланом 42. Нацрта закона предвиђено је да Полиција у обављању полицијских послова примењује полицијско-обавештајни модел, који је сада детаљније и јасније дефинисан, уз могућност да министра пропише начин примене полицијско-обавештајног модела.

Чланом 43. Нацрта закона уређује се платформа за безбедну електронску комуникацију, размену података и информација, која је основ за стварање националног криминалистичко-обавештајног система, а која се успоставља у оквиру посебног информационо-комуникационог система Министарства, у складу са прописима који уређују евиденције и обраду података у области унутрашњих послова, као и техничким могућностима.

У члану 44. Нацрта закона дат је основ да Полиција, приликом обављања полицијских послова, користи многобројне системе за обраду података, пре свих, системе видео-надзора за аутоматску детекцију лика и регистарских таблица. Нацртом закона предвиђено је да Министарство у циљу обављања унутрашњих послова обрађује податке, а коришћењем система за обраду података, који представљају савремена техничка решења, унапређује се, олакшава и чини ефикаснијим обављање полицијских и других унутрашњих послова. Пре свега, допринеће превенцији криминала, а такође и већој стопи откривања кривичних дела и прекршаја и хапшења учинилаца таквих дела.

Члан 45. Нацрта закона прописује дужност Полиције да грађанима и другим лицима, да под одређеним условима, пружа информације и савете од значаја за њихову личну и имовинску безбедност.

У одредбама чл. 46 – 55. Нацрта закона прописане су и ближе уређене дужности полицијских службеника и других запослених, односно овлашћених службених лица, а то су: дужност обављања полицијских послова и у случају угрожености живота, дужност обављања полицијских послова ван радног времена, дужност достављања сазнања, дужност извршавања наређења, дужност чувања података, дужност предаје средстава принуде и службене легитимације у прописаним ситуацијама, дужност одазивања на лекарске прегледе, дужности приликом остваривања међународне полицијске сарадње, дужност пријављивања контаката са лицем из криминогене средине, дужност понашања и уредног изгледа који не штете угледу Министарства. Уведена је дужност овлашћеног службеног лица да преда службено оружје, муницију и друга средства принуде уколико је пријављено за кривично дело насиље у породици или друго кривично дело са елементима насиља или је пријављено за прекршај са елементима насиља.

Чланом 56. Нацрта закона дефинисан је Кодекс полицијске етике, у складу са чијим одредбама, између осталог, мора поступати полицијски службеник и прописан је основ за његово доношење.

У члану 57. Нацрта закона набројана су полицијска овлашћења која примењују овлашћена службена лица приликом обављања полицијских и других послова. У односу на важећи Закон о полицији, повећан је број полицијских овлашћења, из разлога уочених проблема у пракси и потреба за успостављање нових овлашћења којима ће се олакшати обављање полицијских послова.

Чл. 58 – 61. Нацрта закона уређени су општи услови за примену полицијских овлашћења, пре свега испуњеност законских услова за примену овлашћења. Прописано је

да је полицијски службеник обавезан да се представи пре примене овлашћења, осим у хитним ситуацијама када то може угрозити извршење полицијског задатка. Такође, прописано је у складу са којим начелима се примењују полицијска овлашћења (непристрасност, недискриминација, хуманост, сразмерност, ефикасност).

Чл. 62 – 64. Нацрта закона регулисана је примена полицијских овлашћења према посебним категоријама лица, и то према војним лицима, другим запосленима у органу државне управе надлежном за послове одбране, припадницима Безбедносно-информативне агенције, малолетним лицима, као и лицима која уживају дипломатски-конзуларни имунитет и лицима које уживају имунитет народног посланика.

Чланом 65. Нацрта закона прописано је према коме се примењује полицијско овлашћење Издавање упозорења.

Чланом 66. Нацрта закона прописани су услови за примену полицијског овлашћења Издавање наређења.

Чл. 67 – 70. Нацрта закона уређено је полицијско овлашћење Провера и утврђивање идентитета лица и идентификација предмета. Прописано је према коме се и на који начин врши провера и утврђивање идентитета лица, ако и у којим случајевима се врши идентификација предмета.

Чланом 71. Нацрта закона прописано је ново полицијско овлашћење Препознавање на основу биометријских карактеристика лица, где је регулисано у којим ситуацијама се оно примењује.

Чланом 72. Нацрта закона, уређено је још једно ново полицијско овлашћење, Обрада података. Ово овлашћење у вези је са одредбом члана 12. Нацрта закона, где је утврђено да Министарство у циљу обављања унутрашњих послова обрађује податке о личности и друге податке и обезбеђује њихову заштиту.

У члану 73. Нацрта закона регулисан је начин поступања овлашћених службених лица приликом примене новог полицијског овлашћења Пријем пријава о учињеном кривичном делу и прекршају. Важећим Законом о полицији, пријем пријава представља полицијску меру и радњу, а сада је процењено да се ради о полицијском овлашћењу и одредбе Нацрта закона које га регулишу су детаљније и потпуније.

Чл. 74 – 76. Нацрта закона прописано је Позивање лица, као полицијско овлашћење, и то услови, начин и време позивања лица.

Одредбама чл. 77 – 81. Нацрта закона регулише се полицијско овлашћење Привођење, довођење и спровођење лица. Важећи Закон о полицији познаје само Довођење лица, као полицијско овлашћење. Нацртом закона се ово овлашћење прецизира и прави се подела на привођење, довођење и спровођење лица, где се ове појединачне радње дефинишу и утврђује се у којим ситуацијама се која примењује.

Чл. 82 – 86. Нацрта закона на бољи начин регулисана је примена полицијског овлашћења Задржавање лица и привремено ограничење слободе кретања. Прецизније су прописани случајеви у којима се задржавање лица врши на основу решења о задржавању и изузеци када се лице може задржати и без решења, ван службених просторија Министарства. Утврђени су услови које морају испуњавати просторије за задржавање, док је дат правни основ да министар подзаконским актом ближе уреди друге услове и начин поступања овлашћених службених лица према задржаним лицима. Такође, прописани су разлози за привремено ограничење слободе кретања лица и одређена су лица која могу донети одлуку о примени тог овлашћења.

Чланом 87. Нацрта закона прописано је полицијско овлашћење Прикупљање обавештења, и то на исти начин као важећим Законом о полицији, односно прописује се да овлашћено службено лице може прикупљати обавештења, податке и информације од лица,

у циљу спречавања, откривања и расветљавања кривичних дела или прекршаја и њихових учинилаца или за обављање других полицијских послова, у складу са законом, а да лице није дужно да пружи тражено обавештење, осим ако би тиме учинило кривично дело, на шта је овлашћено службено лице дужно да га упозори.

Чланом 88. Нацрта закона предвиђено је као полицијско овлашћење Полицијско опажање и опсервирање, које је до сада спадало у полицијску меру и радњу. Применом овог полицијског овлашћења, овлашћена службена лица могу, под утврђеним условима, да прикупљају обавештења и податке, уз поштовања права на приватност лица.

У чл. 89 – 92. Нацрта закона предвиђене су ситуације када се применом полицијског овлашћења привремено може одузети предмет, тачније утврђени су разлози за привремено одузимање предмета и издавање потврде о томе. Регулисано је чување, враћање и продаја одузетих предмета, а у односу на важећи Закон о полицији, сада се уређује и привремено одузимање и враћање новца.

Чл. 93 – 95. Нацрта закона прописано је ново полицијско овлашћење Улазак у стан и друге просторије, које се изузетно примењује, без наредбе суда. Прецизно су утврђени случајеви када се може без наредбе суда ући у стан и друге просторије, као и обавезе овлашћених службених лица које имају приликом примене тог овлашћења.

Чл. 96. и 97. Нацрта закона, на јаснији начин, прописано је полицијско овлашћење Улазак и преглед објеката, простора, средстава и документације и контрадиверзиони преглед.

Чланом 98. Нацрта закона прописано је када су овлашћена службена лица овлашћена да зауставе и изврше преглед лица, предмета и саобраћајног средства и на који начин

Чланом 99. Нацрта закона регулисано је које радње се могу применити у оквиру полицијског овлашћења Провера пловила (провера заставе пловила, прегледање исправа пловила и лица на пловилу, преглед пловила, гоњење, заустављање, задржавање и спровођење пловила надлежном органу).

Чланом 100. Нацрта закона прописана је примена полицијског овлашћења Обезбеђење и преглед места догађаја, тачније кад овлашћено службено лице сазна за извршење кривичног дела, прекршаја или другог догађаја поводом којег је потребно непосредним опажањем утврдити или разјаснити чињенице, он примењује наведено овлашћење обезбеђења и прегледа места догађаја, а под одређеним условима може и задржати лице које се затекне на месту догађаја.

У члану 101. Нацрта закона регулисано је као ново полицијско овлашћење, Вршење увиђаја, а које се врши на начин и у поступку који је прописан Закоником о кривичном поступку. Одредбом се дефинише шта је увиђај у смислу овог закона.

Чланом 102. Нацрта закона прописане су ситуације у којима овлашћено службено лице може, без пристанка лица, да се послужи његовим саобраћајним средством и/или средством везе. Утврђено је и право власника саобраћајног средства или средства везе на накнаду трошкова и стварне штете проузроковане употребом тих средстава.

Чланом 103. Нацрта закона примена полицијског овлашћења Утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци, проширена је на потребу обављања полицијских послова. Регулисана је обавеза сношења трошкова у ситуацијама када јесте или није утврђено присуство алкохола и/или психоактивних супстанци анализом крви и урина.

Чл. 104 – 111. Нацрта закона детаљније је уређено Вршење безбедносних провера, којима се утврђује (не)постојање безбедносних сметњи. Прописано је према коме се могу вршити безбедносне провере, као и које организационе јединице Министарства врше безбедносне провере у којим случајевима. Уређено је да лица за које се врши провера даје

сагласност попуњавањем и потписивањем Упитника о идентификационим подацима (прописано је који подаци се уносе у Упитник). Новину у Нацрту закона представља што су сада безбедносне сметње подељене на обавезне и факултативне, где руководиоца организационе јединице која врши безбедносну проверу, процењује њено постојање, уз одговарајуће образложење. Регулисано је и да ће министар, подзаконским актом, уредити начин вршења безбедносне провере, као и изглед и садржину Упитника.

Чланом 112. Нацрта закона прописано је поступање приликом примене полицијског овлашћења Пријем нађених ствари.

Чланом 113. Нацрта закона прописано је да се странцу који не испуњава услове за улазак или боравак у Републици Србији, а којег није могуће одмах удаљити, може одредити боравак, под надзором Полиције, у објекту одређеном за те намене (у Прихватилишту за странце), за време које је неопходно за његово удаљење, у складу са посебним законом.

Чланом 114. Нацрта закона прописано је још једно ново овлашћење Принудно заустављање, односно уклањање беспилотних летилица, као потреба услед развоја технологија и где је наведено да овлашћено службено лице, приликом обављања полицијских послова, употребом одговарајућих средстава (електронска средства, оружје и др.) може принудно зауставити, односно уклонити беспилотну летилицу која се појави у непосредној близини лица или објекта који се безбедносно штите и обезбеђују или ради спречавања извршења кривичних дела и прекршаја.

Одредбама чл. 115 – 117. Нацрта закона утврђено је право и дужност овлашћеног службеног лица да носи службено оружје, муницију и друга средства принуде. У односу на важећи Закон о полицији прописан је већи број средстава принуде, и то 18, где су нова средства принуде: средства за тренутно везивање, средства за принудно заустављање возила, уређаји за емитовање звучних таласа, средства за привремено онеспособљавање лица и средства за улазак у стан, друге просторије и превозна средства. Утврђена су начелима по којима поступају овлашћена службена лица приликом примене средстава принуде (суздржаност, поступност, сразмерност).

Чл. 118. и 119. Нацрта закона регулисани су услови за употребу средстава принуде према групи лица и набројано је која се средства принуде могу употребити (11) и по чијем наређењу. Такође, прописана су ограничења употребе средстава принуде, према одређеним категоријама лица.

Чланом 120. Нацрта закона поједностављен је поступак извештавања, контроле и одговорности у вези са употребом средстава принуде.

Чланом 121. Нацрта закона прописано је да је искључена одговорност овлашћеног службеног лица уколико је средства принуде употребио у границама законом утврђених овлашћења, као и да ће Министарство обезбедити бесплатну правну и другу неопходну помоћ уколико се покрене кривични поступак због такве употребе средстава принуде.

Чланом 122. Нацрта закона прописане су ситуације у којима се може употребити Физичка снага, као „најблаже” средство принуде. Те ситуације, односно услови су сада прецизније разрађени. Дефинисано је шта се сматра употребом физичке снаге.

Чланом 123. Нацрта закона прописано је када се може употребити и шта се сматра распршивачем са надражујућим дејством, у смислу овог закона.

Чланом 124. Нацрта закона прописано је када се може употребити и шта се сматра електромагнетним средствима, у смислу овог закона. Предложеном одредбом, сада је регулисано и ограничење употребе овог средства принуде, према одређеним категоријама лица.

Чланом 125. Нацрта закона прописани су услови за употребу службене палице, која се сматра да је задавање удараца или примена захвата на телу лица. И код овог средства принуде, прописана су одређена ограничења, у смислу дела тела где се ударци не смеју задавати, осим ако су такви ударци неопходни ради заштите живота и тела.

Чланом 126. Нацрта закона набројане су ситуације у којима се могу употребити средства за везивање, као што су службене лисице, пластичне затеге и друга за то погодна средства. Предвиђено је да се употребом средстава за везивање сматра везивање руку иза леђа или испред тела, а изузетно се могу везати и ноге, уз ограничење да се везаном лицу не наноси непотребна физичка бол или повреде.

Чланом 127. Нацрта закона прописано је ново средство принуде, Средство за тренутно везивање. Утврђено је у којим случајевима се може применити, шта се сматра тим средствима и на који начин се употребљава.

Чланом 128. Нацрта закона дефинисано је када се могу употребити специјална возила и шта се сматра специјалним возилима.

Чл. 129. и 130. Нацрта закона регулисана је употреба службених паса и службених коња, као средстава принуде.

Чланом 131. Нацрта закона на бољи и прецизнији начин прописано је када се употребљавају средства за запречавање и шта се њима сматра.

Чланом 132. Нацрта закона регулисана је употреба средстава за принудно заустављање возила, још једног новог средства принуде. У важећем Закону о полицији, ово средство принуде је у оквиру средстава за запречавање, а сада се јавила потреба да се регулише као појединачно средство принуде. Детаљно су прописане ситуације када долази до употребе тих средстава и утврђено је да се средствима за принудно заустављање возила сматрају уређаји за те намене, као и бодљикаве траке и друга погодна средства којима се возило у покрету може принудно зауставити.

Чланом 133. Нацрта закона регулисана је употреба уређаја за избацивање млазева воде, која се употребљава према групи лица у складу са условима прописаним овим законом.

Чланом 134. Нацрта закона регулисано је још једно средство принуде које се употребљава према групи лица, а уједно је и ново средство принуде, Уређаји за емитовање звучних таласа. Ово средство принуде се употребљава такође, тако да не угрожава живот и здравље групе лица.

Чланом 135. Нацрта закона прописано је када се могу употребити хемијска средства, која су овим нацртом сада и дефинисана, као средства за распршивање хемијских материја, и набројана. Као и код других средстава принуде, и овде су прописана ограничења, и то у односу на близину места и лица према којима се употребљавају средства.

У чл. 136. Нацрта закона прописана је употреба средстава за привремено онеспособљавање лица, чији су услови за употребу као и у случају употребе хемијских средстава.

Чланом 137. Нацрта закона утврђени су услови за примену новог средства принуде, Средства за улазак у стан, друге просторије и превозна средства, где спадају механичка, хидраулична и експлозивна средства.

Чланом 138. Нацрта закона прописано је када се могу употребити посебне врсте оружја и експлозивних средстава и да одлуку о употреби доноси директор полиције, уз претходну сагласност министра. Ово средство принуде није дозвољено употребити према малолетним лицима и лицима у маси.

Чл. 139. и 140. Нацрта закона регулисана је употреба ватреног оружја, и то у случајевима ако се употребом других средстава принуде не може од себе или другог лица одбити истовремени противправни напад или напад који непосредно предстоји, а којим се угрожава живот овлашћеног службеног лица или живот другог лица. Дефинисано је шта све представља противправни напад. Прописана је обавеза издавања наређења пре употребе ватреног оружја: „Стој, Полиција, пуцаћу!” и упозоравајућег пуцња, осим у изузетним случајевима.

Чл. 141 – 143. Нацрта закона прописана је употреба ватреног оружја у посебним ситуацијама, као што су према возилу у покрету, у гоњењу пловила и према животињама.

Чланом 144. Нацрта закона дефинисан је појам полицијских мера и набројано је шест полицијских мера. Разлика у односу на важећи Закон о полицији је што се сада раздваја појам полицијских мера од појма полицијских радњи, где су полицијске мере активности које за циљ имају спровођење закона, остваривање безбедности грађана и подршку владавини права.

Чланом 145. Нацрта закона прописано је које посебне мере за обезбеђивање јавног реда и мира или заштите здравља и живота људи се, по наредби министра, могу наложити, са орочењем времена трајања.

Чланом 146. Нацрта закона детаљно су утврђене мере циљане потраге, које се предузимају применом посебних доказних радњи у складу са законом којим се уређује кривични поступак, а по одобрењу председника Врховног касационог суда или овлашћеног судије. Наведеним чланом прецизно је регулисана процедура предлагања и доношења одлуке о (не)одобравању мера.

Чланом 148. Нацрта закона прописано је да овлашћена службена лица (и други запослени у Министарству, по налогу министра) могу предузимати хитне мере које су неопходне за отклањање непосредне опасности за људе и имовину и пружати помоћ органима државне управе, органима покрајинске аутономије и локалне самоуправе, правним и физичким лицима у случају опште опасности изазване природним непогодама, епидемијама или другим облицима угрожавања.

Одредбама чл. 149 – 151. Нацрта закона регулисано је пружање полицијске помоћи у извршењима и поступцима вансудских намирења, у ситуацијама када се при извршењу акта очекује отпор. Утврђена је процедура обраћања полицији и процедура поступања, која подразумева доношења одлуке о ангажовању, о обиму и начину пружања помоћи, вршењу безбедносне процене и евентуалном одузимању оружја и других предмета погодних за угрожавање безбедности. Прописано је да се за вршење ове полицијске мере плаћа такса, чија ће се висина утврдити посебним прописом.

Чланом 152. Нацрта закона прописано је у којим случајевима и на који начин се пружа помоћ здравственим радницима, тачније у савладавању физичког отпора лица са менталним сметњама, ради отклањања непосредне опасности од лица са менталним сметњама и изузетно ради довођења у здравствену установу лица са менталним сметњама.

Чланом 153. Нацрта закона дефинисане су полицијске радње као активности овлашћених службених лица прописане овим или другим законом, које се предузимају ради обављања полицијских послова и набројано је осам полицијских радњи.

Чланом 154. Нацрта закона прописана је заштита оштећених кривичним делом и других лица, односно прописано је да ће полиција предузимати одређене мере ради заштите тих лица, ако и док за то постоје оправдани разлози, док ће начин заштите прописати министар.

Чланом 155. Нацрта закона регулисана је обавеза полиције да штити податке о идентитету, чије би откривање изложило опасности физички интегритет лица.

Чл. 156 – 158. Нацрта закона на потпунији и прецизнији начин регулисана је полицијска радња, Надзор и снимање на јавним местима. Прописано је да полиција употребом система аудио и видео-надзора врши надзор и снимање лица, објеката, догађаја и појава на јавном месту, као и да се мора поставити обавештење на месту где се врши надзор и снимање или се намера снимања јавно саопштити, осим у случају примене посебне доказне радње Тајно праћење и снимање. Такође, предвиђено је да полиција може приступати другим системима аудио и видео-надзора, али и други субјекти системима Министарства.

Чланом 159. Нацрта закона прописано је под којим условима се врши полиграфско испитивање и које категорије лица се не могу подвргнути том испитивању.

Чланом 160. Нацрта закона прописани су разлози из којих полиција може јавно расписати награду за дато обавештење и дата ограничења ко нема право на награду.

Чланом 161. Нацрта закона предвиђено је да су овлашћена службена лица овлашћена да врше криминалистичко форензичку регистрацију, узимање узорка за форензичко-генетичку анализу, криминалистичко форензичка вештачења и анализе и друге доказне радње у складу са законом којим се уређује кривични поступак и другим законима и прописима. Утврђен је правни основ да министар пропише ближи начин поступања у примени наведених мера и радњи.

Чл. 162. и 163. Нацрта закона прописане су нове полицијске радње, криминалистичко-тактичке радње (потера, заседа, рација и блокада саобраћајних и других површина) и полицијско преговарање.

У чл. 164. Нацрта закона прописано је да Министарство може образовати помоћну полицију и у којим случајевима, као и да одлуку о употреби помоћне полиције одлучује министра, на предлог директора полиције. Ближе услове за избор кандидата, права и обавезе припадника помоћне полиције, обуку, начин ангажовања, као и организацију и рад помоћне полиције прописаће Влада.

Чл. 165 – 169. Нацрта закона дефинисани су послови заштите и спасавања, где спадају управљање ризиком, превентивна заштита од пожара и експлозија, цивилна заштита и реаговање у ванредним ситуацијама и ванредним догађајима. Такође, дефинисан је сваки од наведених послова.

Чл. 170 – 178. Нацрта закона, по први пут, прописана су овлашћења која могу примењивати полицијски службеници у обављању послова заштите и спасавања, и то су: издавање упозорења, издавање наређења, провера идентитета, обрада података, улазак у стан и друге просторије, преглед објеката, простора и документације, контролисање лица и саобраћајних средстава и вршење увиђаја. За свако од набројаних овлашћења прописани су услови под којима се примењују.

Чланом 179. Нацрта закона утврђена је сходна примена одредби које се односе на дужности овлашћених службених лица, у обављању послова заштите и спасавања.

Чланом 180. Нацрта закона регулисано је да се демократска контрола рада Министарства остварује спољашњом и унутрашњом контролом.

Чл. 181 – 188. Нацрта закона прописано је који субјекти врше спољашњу контролу рада Министарства, а за сваки појединачно је утврђено на који начин, пре свега достављањем периодичних извештаја о раду Министарства. Детаљније је прописана контрола коју врше грађани и јавност, и то увидом у јавно објављене периодичне извештаје о раду, правом на приступ информацијама од јавног значаја и правом на подношење притужби. На јаснији начин регулисано је право на подношење притужби, која се сада може поднети и на рад радно ангажованог лица у Министарству, утврђени су рокови за поступање и у којим ситуацијама Министарство неће поступати по притужби. У

Нацрту закона се налазе само опште одредбе о овом поступку, без утврђивања процедуре поступка, која ће бити прописана подзаконским актом министра.

Чл. 189. и 190. Нацрта закона предвиђено је да унутрашњу контролу рада запослених и радно ангажованих у Министарству врши Сектор унутрашње контроле и да при вршењу те контроле, полицијски службеници примењују полицијска овлашћења, мере и радње. Новину у Нацрту закона представља то што је надлежност Сектора унутрашње контроле проширена и на лица која су радно ангажована у Министарству, уговорима ван радног односа.

Чланом 191. Нацрта закона прописано је да се унутрашња контрола спроводи кроз превентивну и оперативну контролу рада запослених и радно ангажованих у Министарству и организационих јединица Министарства. Прописано је у ком циљу се спроводе ти облици контроле и којим методама.

Чланом 192. Нацрта закона регулисано је поступање Сектора унутрашње контроле, у смислу доласка до сазнања о потреби поступања. Новина коју садрже ове одредбе је у томе што је сада потпуније регулисано у којим случајевима Сектор неће поступати, а то је посебно код злоупотребе права на обраћање (неразумна и честа обраћања).

Чл. 193. и 194. Нацрта закона прописане су обавезе запослених и радно ангажованих у Министарству у поступцима које врши Сектор унутрашње контроле, као и права и дужности (овлашћења) полицијских службеника Сектора унутрашње контроле у вршењу контроле, која су овим нацртом проширена.

Чланом 195. Нацрта закона ближе је објашњено вршење превентивне контроле организационих јединица Министарства.

Чланом 196. Нацрта закона утврђено је шта представља и у ком циљу се спроводи Тест интегритета, као и шта обухвата Тест.

Чланом 197. Нацрта закона прописано је да Сектор унутрашње контроле врши контролу пријаве и промене имовног стања, односно води евиденцију имовног стања руководиоца и запослених на високоризичним местима.

Чланом 198. Нацрта закона регулисано је спровођење анализе ризика од корупције.

У члану 199. Нацрта закона истакнута је независност Сектора унутрашње контроле у обављању послова унутрашње контроле, приликом остваривања сарадње са другим државним органима, представницима јавности и грађанима и међународне оперативне сарадње.

Чланом 200. Нацрта закона регулисано је извештавање Сектора унутрашње контроле.

Чланом 201. Нацрта закона предвиђено је да је поступање Сектора унутрашње контроле под спољашњом контролом и набројана су тела која врше ту контролу, као и да министар може у циљу контроле рада запослених у Сектору, образовати посебне комисије.

У чл. 202. и 203. Нацрта закона регулисано је да се средства за рад Министарства обезбеђују у буџету Републике Србије, али и Министарство може пружати услуге у вези са својим делокругом, уз плаћање одговарајуће таксе. Такође, прописано је да и други субјекти могу својим средствима учествовати у побољшању услова рада организационих јединица Министарства и у финансирању и реализацији активности у циљу унапређења безбедности људи и имовине на одређеном подручју.

Чл. 204 – 210. Нацрта закона прописано је да Министарство у обављању послова из своје надлежности користи средства у јавној својини, посебно непокретне и покретне ствари за посебне намене, које су дефинисане и утврђено је шта спада под та средства посебне намене. Наведеним одредбама је прописано да непокретне и покретне ствари за посебне намене и набавка тих ствари имају поверљив карактер.

Чланом 211. Нацрта закона прописано је да се према финансијском плану Министарства одређују средства за посебне оперативне потребе Дирекције полиције и Сектора унутрашње контроле (за надокнаду трошкова оперативног поступања овлашћених службених лица и за исплату трошкова и награда лицима за поступање и учествовање у примени мера које су одобрене на основу овог закона и закона којим се уређује кривични поступак, као и за плаћање корисних информација у вези са кривичним делима и њиховим учиниоцима, као и за трошкове спровођења програма заштите учесника у кривичном поступку).

Чл. 212. и 213. Нацрта закона предвиђено је оснивање Фонда за солидарну помоћ у циљу пружања помоћи запосленима у Министарству и члановима њихових ужих породица. Прописано је како се обезбеђују средства Фонда, у ком виду се додељују, коме и из којих разлога. Проширени су случајеви у којима се додељују средства Фонда, и то на ситуацију да оба родитеља запослена у Министарству добијају солидарну помоћ за рођење детета (важећи Закон о полицији ово право признаје само мајци детета ако су оба родитеља запослена у Министарству) и за угроженост запосленог не само услед елементарних непогода, већ и других несрећа.

Чл. 214. и 215. Нацрта закона уведена је обавеза доношења кадровског плана Министарства. Прописано је шта подразумева планирање кадрова и шта садржи кадровски план, као и у ком року га министар доноси.

Чл. 216 – 219. Нацрта закона утврђене су категорије запослених у Министарству, а то су полицијски службеници, државни службеници и намештеници и за сваку од категорија запослених прописано је које послове обављају. У односу на важећи Закон о полицији, уведен је статус овлашћених службених лица у заштити и спасавању, с обзиром да запослени на појединим радним местима који обављају послове заштите и спасавања, сада примењују и поједина овлашћења приликом обављања тих послова.

Чланом 220. Нацрта закона регулисано је потписивање изјаве о правима и дужностима полицијског службеника који је примљен у радни однос на неодређено време и обавеза полагања заклетве.

Чл. 221. и 222. Нацрта закона предвиђене су одредбе о службеној легитимацији, где је прописано које се врсте службених легитимација издаје којој категорији запослених у Министарству и у ком циљу се може користити. Због проблема у пракси, до којих је долазило због лажног представљања и коришћења лажних службених легитимација и значки, уведена је забрана поседовања, односно коришћења службене легитимације са службеном значком, односно службене легитимације од стране лица која нису полицијски службеници, државни службеници или намештеници Министарства. Такође, забрањено је захтевање израде, израда, стављање у промет, поседовање, односно коришћење значке или другог обележја, односно ознаке од стране физичког лица, предузетника и правног лица, које садрже елементе визуелног идентитета службене значке или службене легитимације полицијских службеника, односно службене легитимације државних службеника, односно намештеника Министарства.

Члан 223. Нацрта закона регулише ношење униформе, са прописаним ознакама и опремом, као и задуживање грађанског одела.

Чл. 224. и 225. Нацрта закона регулисани су чиновни и звања полицијских службеника. Овим одредбама су уведени јединствени чиновни и за полицијске службенике који обављају полицијске послове и који обављају послове заштите и спасавања, док се полицијским службеницима који раде у статусу лица на посебним дужностима утврђују звања. Уведени су генералски чиновни: генерал-мајор, генерал-потпуковник и генерал-пуковник.

Чл. 226 – 228. Нацрта закона прописана је подела радних места полицијских службеника на руководећа (стратешког, високог, средњег и оперативног нивоа) и извршилачка радна места.

Чланом 229. Нацрта закона прописани су услови за заснивање радног односа у Министарству.

Чланом 230. Нацрта закона прописано је да се по правилу радни однос у Министарству заснива на неодређено време, док су прописани разлози за заснивање радног односа на одређено време.

Чланом 231. Нацрта закона утврђени су начини заснивања радног односа у Министарству, који могу бити без конкурса, интерним конкурсом, јавним конкурсом, распоређивањем или премештајем. Одлуку о начину попуњавања радног места доноси министар, у складу са законом.

Чланом 232. Нацрта закона уведено је додатно вредновање чињеница приликом пријема у радни однос у Министарство и пријема на стручно оспособљавање, где ће министар ближе уредити начин додатног вредновања чињеница.. Те чињенице односе се на то да је кандидат члан породице запосленог у Министарству, члан породице запосленог који је изгубио живот или је повређен, односно рањен приликом или поводом обављања унутрашњих послова, дете палог борца и члан породице пензионисаног запосленог.

Чл. 233 –237. Нацрта закона регулисани су разлози за заснивање радног односа без конкурса, док ће се попуњавање радних места путем интерног и јавног конкурса уредити подзаконским актом министра. Новину представља то што је сада омогућено преузимање запослених не само из других државних органа, већ и из органа покрајинске аутономије или органа јединице локалне самоуправе

Члан 238. Нацрта закона садржи одредбе о приправницима и даје правни основ за доношење акта Владе којим ће се уредити програм, поступак и начин стручног оспособљавања приправника и полагање стручног испита.

Чланом 239. Нацрта закона уведена је обавеза пробног рада за лица која се први пут примају у радни однос у органу јавне власти, а нису приправници и прописано је трајање пробног рада, као и отказивање радног односа уколико запослени не задовољи на пробном раду.

Чланом 240. Нацрта закона дефинисано је шта представља распоређивање и прописани су случајеви у којима се запослени распоређује.

Чл. 241 – 246. Нацрта закона регулисан је премештај, који може бити трајни и привремени, и који се сада заснива на личном захтеву или потребама службе. Прописано је да запослени који је трајно премештен због трајног ограничења радне способности услед повреде на раду или професионалне болести, задржава права радног места са ког се премешта, уколико је то за њега повољније, с обзиром да се овде не ради о премештају који је настао као кривица запосленог. Детаљније су прописани разлози и процедура привременог премештаја. Ради ефикаснијег функционисања служби Министарства и обављања унутрашњих послова, прописано је да жалба не одлаже извршење решења о премештају, као и код других кадровских решења.

Чл. 247. и 248. Нацрта закона прописано је упућивање у другу организациону јединицу Министарства, ради похађања селекционе обуке (док траје обука) или ради стицања посебних знања и вештина (најдуже годину дана). Такође, полицијски службеник може бити упућен на рад у иностранство, у складу са законом.

Чл. 249 – 252. Нацрта закона садржи одредбе којима се регулише обука, односно стручно оспособљавање и усавршавање у Министарству, као и стручно образовање за потребе Министарства. Дефинисани су појмови стручног оспособљавања и усавршавања и

дат је правни основ да Министарство може спроводити обуку, односно стручно оспособљавање и усавршавање трећих лица, као и практичну наставу, професионалну праксу или практичну обуку у складу са наставним плановима и програмима образовних институција са којима Министарство има закључен споразум о сарадњи у области образовања или обука. Прецизно су утврђене обавезе полазника и запослених који су похађали обуке, а које се односе на то да одређени временски период остану на раду у Министарству или да надокнаде опредељени износ трошкова тих обука.

Члан 253. Нацрта закона прописује да се рад полицијских службеника оцењује једном годишње, да полицијски службеник који није задовољан оценом може поднети захтев за преиспитивање оцене Комисији за преиспитивање оцене, док ће мерила и начин оцењивања полицијских службеника прописати Влада.

Чланом 254. Нацрта закона регулисано је одређивање чина/звања, које се врши у складу са распоном чина/звања радног места на које се полицијски службеник распоређује или премешта, са изузетком ситуације, ако се распоређује или премешта на радно место за које је актом о систематизацији радних места, утврђен нижи чин/звање од чина/звања који је полицијски службеник стекао у тренутку распоређивања односно премештаја, полицијски службеник наставља да ради у чину/звању који је стекао.

Чл. 255 – 262. Нацрта закона прописана су правила каријерног напредовања, које подразумева хоризонтално и вертикално напредовање. Утврђено је шта се подразумева под хоризонталним и вертикалним напредовањем и наведени су услови које је потребно испунити ради напредовања. Уведена је могућност превременог и ванредног унапређења.

Чланом 263. Нацрта закона прописано је да запослени у Министарству имају право на безбедност и здравље на раду и на здравствену заштиту.

Одредбама чл. 264 – 269. Нацрта закона уређена је област безбедности и здравља на раду при обављању полицијских послова и послова заштите и спасавања. Прописане су обавезе руководилаца организационих јединица и одговорност за спровођење мера безбедности и здравља на раду, а такође регулисана су права и обавезе полицијских службеника у овој области.

Чланом 270. Нацрта закона дат је основ за организовање и обављање здравствене делатности у организационим јединицама Министарства, које морају да испуњавају услове за одређену врсту здравствене установе, односно приватне праксе, а испуњеност услова се утврђује решењем министарства надлежног за послове здравља.

Чл. 271. и 272. Нацрта закона регулисана је специфична здравствена заштита која се пружа у Министарству и која обухвата претходне лекарске прегледе за набројане категорије лица, периодичне, ванредне, систематске и контролне лекарске прегледе. Такође, предвиђено је да трошкове лекарских прегледа на које су запослени у Министарству обавезани другим прописима, сноси Министарство.

Чл. 273 – 274. Нацрта закона прописано је да Министарство организује и спроводи психолошку превенцију, психолошку селекцију и развој потенцијала запослених и дефинисан је сваки од појмова.

Чланом 277. Нацрта закона прописано је да запослени у Министарству може, на захтев руководиоца организационе јединице, бити подвргнут тестирању на присуство алкохола и/или психоактивних супстанци, на начин као код примене полицијског овлашћења Утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци.

Чланом 278. Нацрта закона јасније је регулисано обављање додатног рада запослених у Министарству, тачније прописано је да се може обављати додатни рад ако не ствара могућност сукоба интереса или не утиче на непристрасност рада запосленог, ако се њиме не онемогућава или отежава рад запосленог или организационе јединице и не штети

угледу Министарства, уз писано одобрење министра или лица које он овласти. Наведени су и изузеци када није потребно одобрење за обављање додатног рада, али и обавеза да се у случају потребе Министарства, додатни рад прекине.

Чл. 279. и 280. Нацрта закона прописано је да јавни функционери, полицијски службеници и други запослени у Министарству, могу у вези са вршењем јавне функције, односно обављањем полицијских и других послова, да примају и уручују протоколарне и пригодне поклоне. Подзаконским актом министра биће детаљније регулисана правила у вези са пријемом и уручењем поклона. Нацрт закона даје основ да се води одређена евиденција о поклонима.

Чл. 281 – 295. Нацрта закона регулисана је организација рада у Министарству. Утврђено је да се полицијски послови и послови заштите и спасавања обављају 24 часа дневно, да се ради по посебном распореду рада који подразумева разне облике ангажовања, попут рада у сменама, у турнусу, ноћу, прековременог рада, приправности и сл. Сваки од облика радног ангажовања је прецизно дефинисан.

У чл. 296 – 299. Нацрта закона прописане су врсте одмора које може користити полицијски службеник и у ком трајању.

Чл. 300 – 304. Нацрта закона регулише се да полицијски службеници имају право на плату, увећану плату, накнаду плате, накнаду трошкова и друга примања у складу са овим законом, а државни службеници у Министарству, у складу са прописима којима се наведена права уређују за државне службенике и намештенике.

Основицу за обрачун и исплату плата полицијских службеника утврђује Влада.

Чланом 305. Нацрта закона утврђено је да се радна места полицијских службеника разврставају по платним групама (13) и платним разредима и наведени су критеријуми за вредновање послова, на основу којих се и врши разврставање.

Чланом 306. Нацрта закона детаљно је уређено од чега се састоји коефицијент плате полицијског службеника и разрађене су све подврсте коефицијената.

Чланом 307. Нацрта закона прописано је да се приликом распоређивања или трајног премештаја полицијском службенику решењем утврђује коефицијент плате радног места на које се распоређује или премешта, ако овим законом није другачије регулисано. И у овом случају предвиђено је да жалба не одлаже извршење решења.

Чланом 308. Нацрта закона дат је основ да се запослени награди за додатно остварени радни допринос, који значајно превазилази стандард редовног нивоа и квалитета радног ангажовања, и то увећањем основне плате, односно минималне зараде, увећане за минули рад, до 20%.

Чланом 309. Нацрта закона прописано је да полицијски службеник има право на увећану плату за рад ноћу, на дан празника који се празнује нерадно, за прековремени рад, приправност, ангажовање интервентног карактера, замену руководиоца и минули рад. За сваки од основа за увећање плате, прописан је и проценат увећања.

Чл. 310 – 314. Нацрта закона регулисано је остваривање затечене плате радног места на које се полицијски службеник распоређује по акту о систематизацији радних места и утврђен је појам затечене плате и обрачунске методе за усклађивање. Прописано је на који начин се одређује плата у свим случајевима распоређивања и приликом промене радног места, односно премештаја. Прописом Владе ближе ће се дефинисати критеријуми за вредновање послова, општи описи платних група и разврставање радних места у платне групе и платне разреде, висина коефицијената и подкоефицијената и начин примене обрачунске методе.

Чланом 315. Нацрта закона прописани су случајеви у којима полицијски службеник има право на накнаду плате, иако није радио (привремена спреченост за рад, годишњи

одмор, плаћено одсуство, нераспоређеност, привремена удаљеност са рада, одсуствовања с рада на дан државног и верског празника који се празнује нерадно и војна вежба и одазивање на позив војних и других државних органа).

Чланом 316. Нацрта закона посебно је регулисано право на накнаду плате у случају привремен спречености за рад, где је прописано да у случају привремене спречености за рад због професионалне болести или повреде на раду, као и у случају теже болести и повреда ван рада које животну угрожавају полицијског службеника, припада му накнада плате у висини 100% основне плате, увећане за минули рад, док у случају привремене спречености за рад због болести или повреде ван рада, та накнада плате је у висини 85% основне плате, увећане за минули рад.

Чл. 317. и 318. Нацрта закона прописани су случајеви у којима полицијски службеник има право на накнаду трошкова и предвиђено је да начин за остваривање права на накнаду и њену висину пропише Влада. Посебно је регулисано право полицијског службеника на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, уз одређена ограничења.

Чл. 319. и 320. Нацрта закона утврђено је право породице полицијског службеника на трошкове сахране и једнократну новчану помоћ, ако је полицијски службеник изгубио живот у обављању унутрашњих послова или поводом обављања унутрашњих послова, односно ако је погинуо на дужности, или је смрт последица рањавања на дужности или је смрт наступила као последица повреде на раду или професионалног обољења.

Чл. 321. и 322. Нацрта закона прописано је обезбеђивање услуге исхране и смештаја запосленима у Министарству и другим корисницима. Посебно је регулисано да ће се полицијском службенику коме су исхрана и смештај у функцији стицања и одржавања потребног нивоа физичке спремности и обучености за успешно извршење послова и задатака услуга исхране и смештаја обезбедити без накнаде.

Чланом 323. Нацрта закона прописано је да министар може, поводом обележавања државних и других празника, у сарадњи са Фондом за солидарну помоћ, доделити новчану и другу помоћ породици полицијског службеника који је погинуо на дужности, или је смрт последица рањавања на дужности, повреде на раду или професионалног обољења, односно породици тешко рањеног полицијског службеника или другог запосленог који је страдао у обављању или поводом обављања унутрашњих послова.

Чланом 324. Нацрта закона регулисано је да се за остварене резултате у обављању унутрашњих послова или други радни допринос, награде и признања могу додељивати запосленима у Министарству и другим појединцима и субјектима.

Чланом 325. Нацрта закона утврђено је право полицијских службеника и других запослених у Министарству на синдикално, професионално и друго организовање и деловање. Поред тога, утврђена су одређена ограничења за полицијске службенике која се односе на то да полицијски службеници не могу бити чланови политичких странака, не могу се страначки организовати, нити политички деловати у Министарству, као и да не могу у униформи присуствовати страначким и другим политичким скуповима, изузев ако обављају унутрашње послове, у складу са законом. Прописана је заштита запослених од стављања у неповољан положај због статуса или активности у својству представника запослених, чланства у синдикату или учешћа у синдикалним активностима.

Чл. 326 – 330. Нацрта закона детаљније је уређено право на штрајк запослених у Министарству, са могућношћу организовања и штрајка упозорења. На сва питања у вези са штрајком која овај нацрт не уређује, упућује се на одредбе закона којим је уређен штрајк.

Чл. 331 – 334. Нацрта закона прописано је да полицијски службеник за повреде службене дужности одговара дисциплински у складу са овим законом. Утврђено је шта спада у лаке, а шта у тешке повреде службене дужности у уведене су нове повреде

службене дужности, као што су необавештавање или неблагоприятно обавештавање руководиоца о примљеном поклону, злоупотреба или коришћење информационог система Министарства без основа за службено поступање, објављивање текстова, видео или аудио снимака, фотографија или коментара непропорционалног садржаја које штети угледу Министарства итд.

Чл. 335 – 340. Нацрта закона прописана је процедура и утврђено је која лица покрећу и воде дисциплински поступак, укључујући и одредбе о Дисциплинској комисији, као другостепеном органу. Прописана је и супсидијарна примена закона којим се уређује општи управни поступак, за све што није регулисано овим законом. Утврђени су рокови застарелости за покретање и вођење дисциплинског поступка.

Чл. 341 – 344. Нацрта закона садржи одредбе о дисциплинским мерама, односно о критеријумима за изрицање мера и прописаним мерама. Новину представља нова дисциплинска мера јавна опомена која се може изрећи за лаке повреде службене дужности, а министар ће прописати начин извршења мера писана опомена и јавна опомена.

Чланом 345. Нацрта закона регулисан је институт привременог удаљења са рада, које може бити обавезно, у случају притвора и изречене мере обезбеђења присуства окривљеног, и факултативно, када је покренут кривични поступак за кривично дело за које се гони по службеној дужности, или покренут дисциплински поступак због тешке повреде службене дужности, уколико би присуство полицијског службеника на раду штетило интересима службе, ометало поступак прикупљања доказа или ометало ток кривичног или дисциплинског поступка. Прописано је да за време удаљења са рада, полицијском службенику припада мањи износ плате, као и да му се одузима службена легитимација, оружје и друга средства која су му поверена за обављање послова.

Чланом 346. Нацрта закона регулисана је одговорност за штету запосленог која се проузрокује Министарству или трећим лицима, а која је проузрокована намерно или из крајње непажње. У другом случају, за штету ће одговорати Република Србија.

Чланом 347. Нацрта закона прописани су посебни случајеви престанка радног односа, поред случајева престанка радног односа утврђених другим прописима. Подељени су разлози у којима по сили закона престаје радни однос и када може престати. Разлози за престанак радног односа по сили закона су проширени. Утврђено је да против решења о престанку радног односа жалба није допуштена, већ се покреће управни спор.

Чл. 348. и 349. Нацрта закона прописан је престанак радног односа са правом на старосну и инвалидску пензију. Полицијском службенику може престати радни однос и пре испуњења општих услова за стицање старосне пензије, у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању, на лични захтев или на основу одлуке министра.

Члан 350. Нацрта закона предвиђа да полицијском службенику коме престане радни однос са правом на пензију припада отпремнина у висини шест месечних плата односно накнада плате, без пореза и доприноса, примљених за последњих шест месеци.

Чл. 350. и 351. Нацрта закона уведена је подела на частан и нечастан престанак радног односа и наведен су последице таквих престанака радног односа.

Члан 353. Нацрта закона регулисана је супсидијарна примена других прописа, тачније ако овим законом, прописима донетим на основу овог закона и посебним колективним уговором за полицијске службенике није другачије прописано, на права и дужности, рад и радне односе полицијских службеника, примењују се прописи о државним службеницима и посебан колективни уговор закључен у складу са тим прописима, општи прописи о раду и закон којим се уређује општи управни поступак.

У члану 354. Нацрта закона прописано је да надзор над применом овог закона врши Министарство.

Чл. 355. и 356. Нацрта закона предвиђене су казнене одредбе, које подразумевају новчане казне за прекршаје услед кршења одредби овог закона.

Чл. 358 – 360. Нацрта закона садржи прелазне одредбе које се односе на одређивање чинова/звања и испуњења услова радног места.

Чланом 361. Нацрта закона опредељен је рок за доношење подзаконских аката, а то је шест месеци од дан ступања на снагу овог закона ако воим законом није друкчије одређено. До доношења тих прописа примењиваће се прописи који су важили до дана ступања на снагу овог закона, ако нису у супротности са овим законом.

Чланом 362. Нацрта закона прописана је обавеза правних лица и других субјеката да ускладе своју организацију и рад са одредбама овог закона у року од 3 месеца од ступања на снагу овог закона.

Чланом 363. Нацрта закона прописано је да поступци који до дана ступања на снагу овог закона нису окончани, окончаће се по одредбама закона који је био на снази до ступања на снагу овог закона.

Чланом 364. Нацрта закона утврђен је престанак важења ранијег закона, односно да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о полицији („Службени гласник РС”, бр. 6/16, 24/18 и 87/18).

Чланом 365. Нацрта закона прописано је да закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ИЗНОСА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона, није потребно обезбедити средства са раздела 15 – Министарство унутрашњих послова.